

ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์

ก่อนจะอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในบทนี้ จำเป็นต้องกล่าวถึงหัวข้อที่สำคัญหัวข้อหนึ่งก่อน คือ เรื่องสัญลักษณ์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์นี้ เพื่อเป็นแนวทางให้อ่านหัวข้อต่อไปได้ เข้าใจง่ายขึ้น

๒.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้สัญลักษณ์ ๓ ประเภทคือ

๑. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวอักษรไทยโดยการถ่ายตัวอักษร (transliteration)

สัญลักษณ์ประเภทนี้ใช้ตามแบบวิทยานิพนธ์เรื่อง "A Study of Sino-Thai Lexical Correspondences" แต่ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เลือกมาใช้เฉพาะพยัญชนะบางตัวที่ใช้เขียนคำไทยในปัจจุบัน มิได้ใช้สัญลักษณ์ที่แทนพยัญชนะ ข และ ค พยัญชนะวรรณยุกต์ และพยัญชนะบางตัวที่มักใช้เขียนคำที่ยืมจากภาษาบาลี สันสกฤตและเขมร ได้แก่ ฆ ฉ ฎ ฐ ฎ ษ และ ฬ ดังปรากฏในตารางที่ ๑ ส่วนการใช้สัญลักษณ์แทนรูปสระนั้น แตกต่างกับในวิทยานิพนธ์ดังกล่าวไปบ้าง ดังปรากฏในตารางที่ ๒

Prapin Manomaivibool, "A Study of Sino-Thai Lexical

Correspondences," p. 35.

ตารางที่ ๑ แสดงการถ่ายรูปพยัญชนะไทย เป็นสัญลักษณ์

อักษร ๓ หมู่	พยัญชนะไทย.	สัญลักษณ์ประเภทที่ ๑
อักษรสูง	ข ฉ ฌ ฉ ฌ ส ห	kh ch th ph f s h
อักษรกลาง	ก จ ต ป อ ด บ	k c t p ? ?d ?b
อักษรต่ำ	ค ช ท พ ฟ	g j d b v

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

อักษร ๓ หมู่	พยัญชนะไทย	สัญลักษณ์ประเภทที่ ๑
อักษรต่ำ	ฅ ฆ ฌ ญ น ม ย ร ล	z ญ ญ n m y r l
	ว	w

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒ แสดงการถ่ายรูปลักษณะสระไทยเป็นสัญลักษณ์

สระไทย	สัญลักษณ์ประเภทที่ ๑
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	a aa
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	i ii
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	ii iii
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	u uu
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	e ee
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	ε εε
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	o oo
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๑ ๑๑
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๒ ๒๒
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๓ ๓๓
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๔ ๔๔
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๕ ๕๕
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๖ ๖๖
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๗ ๗๗
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๘ ๘๘
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๙ ๙๙
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๑๐ ๑๐๑
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๑๑ ๑๑๑
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๑๒ ๑๒๑
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๑๓ ๑๓๑
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๑๔ ๑๔๑
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๑๕ ๑๕๑
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๑๖ ๑๖๑
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๑๗ ๑๗๑
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๑๘ ๑๘๑
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> — ๒ ๓ ๔ ๕ — ๒ ๓ ๔ ๕ </div>	๑๙ ๑๙๑

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการถ่ายตัวอักษรไทยออกมาเป็นสัญลักษณ์ประเภทที่ ๑ นี้จะไม่ถ่ายเสียงวรรณยุกต์ออกเป็นสัญลักษณ์ ทั้งนี้เพราะเมื่อใดที่มีการใช้สัญลักษณ์ประเภทที่ ๑ ก็จะมีการใช้สัญลักษณ์ประเภทที่ ๒ คือสัทอักษรควบคู่ไปด้วยเสมอ และผู้อ่านจะทราบเสียงวรรณยุกต์ของคำได้เองจากสัญลักษณ์ประเภทหลังนี้

๒. สัทอักษรที่ใช่แทนเสียง (phonetic transcription) ในภาษาไทย
ปัจจุบัน สัญลักษณ์ประเภทนี้ใช้ตามแบบในหนังสือ A Handbook of Comparative Tai
 ของ ดร. ฟิงกัวหลี่ ดังตารางสรุปต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓ แสดงสัทอักษรที่ใช้แทนเสียงพยัญชนะในภาษาไทยสยาม^๑

	ริมฝีปาก	ริมฝีปาก กับ ฟัน	ฟันและ ปุ่มเหงือก	เพดาน แข็ง	เพดาน อ่อน	ช่องระหว่าง เส้นเสียง
ไม้ก้อง ไม่มีลม ระเบิด ไม้ก้อง มีลม ก้อง ไม่มีลม	p		t	č	k	ʔ
	ph		th	čh	kh	
	b		d			
นาสิก	m		n		ŋ	
ข้าง			l			
รัว			r			
เสียดแทรก		f	s			h
ครึ่งสระ	w			j	(w)	

ตารางที่ ๓ นี้ เป็นสัทอักษรของหน่วยเสียงพยัญชนะไทยในประเทศไทย ส่วนสัทอักษรแทนเสียงพยัญชนะภาษาไทนอกประเทศนั้น วิทยานิพนธ์นี้จะใช้ตามแบบของ คร. หลี่ ในหนังสือดังกล่าว เช่นกัน แต่ไม่ได้แสดงตารางสรุปไว้ด้วย ทั้งนี้เพราะหน่วยเสียงพยัญชนะที่แตกต่างกันมีจำนวนไม่มากนัก ส่วนสัทอักษรแทนหน่วยเสียงสระก็จะใช้ตามแบบหนังสือดังกล่าว เช่นเดียวกัน

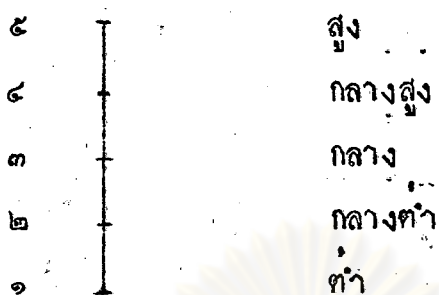
ตารางที่ ๔ แสดงสัทอักษรที่ใช้แทนเสียงสระในภาษาไทยสยาม

	หน้า	กลาง	หลัง
สูง	i ii	ı ii	u uu
กลาง	e ee	o oo	o oo
ต่ำ	ɛ ɛɛ	a aa	ɔ ɔɔ

ส่วนสัทอักษรซึ่งใช้ เป็นสัญลักษณ์แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยสยาม และภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศนั้น ในวิทยานิพนธ์นี้จะใช้ เป็นตัวเลขตามจำนวนของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละภาษา ซึ่งอาจมีจำนวนไม่เท่ากัน เช่นในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ๕ หน่วยเสียง ภาษาถิ่นอุบลราชธานีมี ๖ หน่วยเสียง และภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชมี ๗ หน่วยเสียง เป็นต้น ตัวเลขที่แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์เหล่านี้แต่ละตัวจะมี "ค่าของเสียงวรรณยุกต์" แตกต่างกัน ค่าของเสียงวรรณยุกต์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์นี้หมายถึงระดับ เสียงสูงต่ำตามความเป็นจริงในแต่ละภาษา ซึ่งอาจแสดงให้เห็นได้ เป็นตัวเลข

ปัจจุบันทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ได้แบ่งเสียงวรรณยุกต์ออกเป็น ๕ ระดับ โดยกำหนดให้เสียงระดับ ๑ หมายถึง เสียงต่ำสุด และเสียงระดับ ๕ หมายถึง เสียงสูงสุด^๑ ดังนี้

^๑ Chao, Yuen-rèn, "A System of tone letters," Le Maitre Phonétique 45(1930): 24 - 27.

เมื่อเสียงวรรณยุกต์ในภาษาต่าง ๆ มีระดับสูง กลาง หรือต่ำอย่างไร ก็อาจกำหนดเป็นค่าของเสียงวรรณยุกต์ได้ โดยกำหนดให้เสียงวรรณยุกต์ที่มีระดับเสียงเดียวกันตลอดพยางค์ใช้ตัวเลขเดียวกัน เช่น ๓๓ หมายถึงเสียงวรรณยุกต์ระดับกลางตลอดพยางค์ หรือใช้เลข ๕๕ หมายถึงเสียงวรรณยุกต์ระดับสูงตลอดพยางค์ เป็นต้น และถ้าหากเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ใดเริ่มต้นออกเสียงที่ระดับหนึ่ง และไปจบลงท้ายพยางค์ที่อีกระดับหนึ่ง ก็จะใช้ตัวเลขต่างกัน เช่น เริ่มออกเสียงในระดับต่ำ แล้วเสียงสูงขึ้นจนจบพยางค์ก็จะใช้ตัวเลขเป็น ๑๔ หรือ ๒๔ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้^๑

เสียงวรรณยุกต์ สูง ขึ้น มีค่าของเสียงวรรณยุกต์เป็น	๓๕
เสียงวรรณยุกต์ สูง ตก มีค่าของเสียงวรรณยุกต์เป็น	๕๓
เสียงวรรณยุกต์ กลาง ขึ้น มีค่าของเสียงวรรณยุกต์เป็น	๒๔
เสียงวรรณยุกต์ กลาง ตก มีค่าของเสียงวรรณยุกต์เป็น	๔๒
เสียงวรรณยุกต์ ต่ำ ขึ้น มีค่าของเสียงวรรณยุกต์เป็น	๑๓

^๑ Fang-kuei Li, "The Relationship Between Tones and Initials in Tai," Studies in Comparative Austroasiatic Linguistics (1966): 83.

เสียงวรรณยุกต์ คำ ตก มีค่าของ เสียงวรรณยุกต์ เป็น	๓๑
เสียงวรรณยุกต์ สูงระดับ มีค่าของ เสียงวรรณยุกต์ เป็น	๕๕
เสียงวรรณยุกต์ กลางระดับ มีค่าของ เสียงวรรณยุกต์ เป็น	๓๓
เสียงวรรณยุกต์ ต่ำระดับ มีค่าของ เสียงวรรณยุกต์ เป็น	๑๑
เสียงวรรณยุกต์ สูงขึ้นตก มีค่าของ เสียงวรรณยุกต์ เป็น	๕๓ เป็นต้น

ตารางต่อไปนี้ เป็นตัวอย่างค่าของ เสียงวรรณยุกต์ในภาษารุง เทพา ภาษา
อุมลราชธานี^๒ และภาษานครศรีธรรมราช^๓ ส่วนตารางสรุป เสียงวรรณยุกต์
ในภาษาถิ่นอื่น ๆ นั้น มีอยู่ในภาคผนวกของวิทยานิพนธ์นี้

^๑ ตารางเหล่านี้ได้แสดง "ค่าของ เสียงวรรณยุกต์" ในภาษาดังกล่าวไว้
ทางมุมบนด้านขวา

^๒ สรุปจาก ซอนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ, หน่วยเสียงภาษาอุมลา เชียงใหม่
และสงขลา เทียบกับภาษารุง เทพา (พระนคร : หน่วยศึกษานิตเทศ กรมการฝึกหัดครู
๒๕๑๖).

^๓ สรุปจาก วิไลวรรณ คำรักษ์, "ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช"
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๑๓).

ตารางที่ ๕ แสดงค่าของเสียงวรรณยุกต์ในภาษารุงเทพา

	คำเป็น ไม่มีรูป วรรณยุกต์	คำเป็น รูปวรรณยุกต์ ^๑	คำเป็น รูปวรรณยุกต์ ^๒	คำตาย สระสั้น	คำตาย สระยาว
อักษรสูง	5 24 ชา, ฌี, แหนม	2 22 ชา, ไผ, หมู	3 41 ชา, ลีน, หน้า	2 22 ขบ, ทก, หลับ	2 22 ชุก, ทาบ, หนีค
อักษรกลาง	1 33 กาง, อัง, คำ	2 22 ไก, เคา, อื่น	3 41 ตอง, ป้า, ค้าง	2 22 กบ, ตัก, จัก	2 22 คอก, ออก, แแบก
อักษรต่ำ	1 33 งาม, มา, พัง	3 41 แม่, กู, เน่า	4 453 หรือ 55 เข้า, แพ้, ม้า	4 55 ซุบ, นึก, คิค	3 41 มีค, ลุก, นอก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๖

แสดงค่าของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาอุบลราชธานี

	คำเป็น ไม่มีรูป วรรณยุกต์	คำเป็น รูปวรรณยุกต์	คำเป็น รูปวรรณยุกต์	คำตาย สระสั้น	คำตาย สระยาว
อักษรสูง	6 24 ชา, ฉี, แหนม	5 553 ชา, ไผ่, หมู	2 22 ชา, ลีน, หนา	6 24 ชบ, หก, หลับ	2 22 ชุก, หาย, นึก
อักษรกลาง	1 33 กาง, อัง, คำ	5 553 ไก, เต่า, อิน	3 41 ตอง, ป้า, ค้าง	6 24 กบ, ตัก, จัด	2 22 คอก, ออก, แบท
อักษรต่ำ	4 453 งาม, มา, พัง	1 33 แม่, คุ, เน่า	3 41 เช่า, แพ้, มา	4 453 ชบ, นึก, คัด	3 41 มีค, ลุก, นอก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๗ คำของเสียงวรรณยุกต์ในภาษานครศรีธรรมราช

	คำเป็น ไม่มี รูปวรรณยุกต์	คำเป็น รูปวรรณยุกต์	คำเป็น รูปวรรณยุกต์	คำตาย สระสั้น	คำตาย สระยาว
อักษรสูง	1 454 ชา, ฌี, แหนม	1 454 ชา, ใ, หมู	2 44 ชา, ลัน, หน้า	1 454 ชบ, ทก, หลับ	2 44 ชุก, ทาบ, ฉืด
อักษรกลาง	3 334 กาง, อัง, คำ	3 334 ไก, เต่า, อื่น	4 33 คอง, ป้า, ค้าง	3 334 กบ, ตัก, จัด	4 33 คอก, ออก, แแบก
อักษรต่ำ	5 221 งาม, มา, พัง	6 223 แม่, กู, เน่า	7 22 เข้า, แพ้, ม้า	7 22 ซบ, นึก, คิค	6 223 มีค, ลุก, นอก

สัญลักษณ์ประเภทที่ ๑ และ ๒ เมื่อปรากฏร่วมกันในวิธานิพนธ์นี้ สัญลักษณ์
ประเภทแรกจะอยู่ในลำดับต่อจากคำไทย ส่วนประเภทหลังจะอยู่ในวงเล็บถัดมา ดัง
ตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ ๕ แสดงการใช้สัญลักษณ์ประเภทที่ ๑ และ ๒

คำไทย	สัญลักษณ์ ประเภทที่ ๑	สัญลักษณ์ ประเภทที่ ๒	ความหมาย
แนว	nee w	[nee u ¹]	รอยทาง, เส้นตรง
แนว	nee w	[ne u ³]	ตรงกิ่ง, แน่, ไม้ดอกแวก
เคี้ยว	?diaw	[diau ¹]	หนึ่ง, เท่านั้น
เคี้ยว	?diaw	[diau ²]	ทำคนเคี้ยว
เนือย	niay	[niai ¹]	เฉื่อย, ช้า, เจื่อง, ไม้รุนแรง
เหนือย	hniay	[niai ²]	ถอยกำลัง, ถอยแรง

๓. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนหน่วยเสียงภาษาไทยดั้งเดิม ใช้ตามแบบหนังสือ
A Handbook of Comparative Tai ของ ดร. ฟิงก้วย หลี่

๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์^๑

นักภาษาศาสตร์เปรียบเทียบเช่น ดร. หลี่ เป็นต้น ได้ศึกษาภาษาไทยในดิน

อ่านเพิ่มเติมจาก วรรณภา เทียนมี, "วรรณยุกต์ดั้งเดิมกับวรรณยุกต์
ในปัจจุบันของภาษาไทย," ภาษาและวัฒนธรรม (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๒๘) :

ต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศไทย แล้วใช้ระเบียบวิธีเปรียบเทียบ (comparative method) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยดั้งเดิม ปรากฏว่าในปัจจุบัน นักภาษาศาสตร์หลายคนยอมรับกันแล้วว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ซึ่งปรากฏอยู่ในทุกพยางค์ในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ปัจจุบันนี้มีอยู่นานแล้วในภาษาไทยดั้งเดิม แต่ก็เป็นการศึกษาที่จะบอกได้ว่าลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เหล่านั้นเป็นอย่างไร เช่น เป็นเสียงระดับ เสียงขึ้น หรือเสียงตก เป็นต้น คร. หลี่ได้กำหนดโดยการใช้ระเบียบวิธีทางภาษาศาสตร์ เปรียบเทียบให้หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยดั้งเดิมมีอยู่ ๔ หน่วยเสียง และไม่พยายามอธิบายว่า ลักษณะหรือธรรมชาติทางเสียงที่แท้จริงของหน่วยเสียงเหล่านั้นเป็นอย่างไร หน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้ง ๔ มีชื่อว่า A, B, C และ D วรรณยุกต์ A, B และ C ปรากฏในพยางค์ที่ลงท้ายด้วยสระเสียงยาวหรือเสียงพยัญชนะนาสิก^๑ หรือที่ในไวยากรณ์ไทยเรียกว่า "พยางค์คำเป็น" ส่วนวรรณยุกต์ D ปรากฏแต่ในพยางค์ที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงกัก (stops) คือ /-p, -t, -k/ รวมทั้งพยางค์ที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงกัก ซึ่งเกิดขึ้นของระหว่างเส้นเสียง (glottal stop /-ʔ/) ในบางภาษา เช่นภาษาไทยสยาม เป็นต้น หรือที่ในไวยากรณ์ไทยเรียกว่า "พยางค์คำตาย"^๒ ดังตารางต่อไปนี้

^๑Li, A Handbook of Comparative Tai; pp. 24 - 27.

^๒ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ D นี้ นักภาษาศาสตร์ตั้งขึ้นไว้เป็นหน่วยเสียงหนึ่งตามลักษณะของพยางค์ซึ่งเป็นพยางค์ปิด แต่เมื่อกล่าวถึงเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยดั้งเดิม มักกล่าวกันว่า มีเพียง ๓ หน่วยเสียง คือ A, B และ C โดยมักแยกหน่วยเสียงวรรณยุกต์ D ไว้พิจารณาต่างหาก ทั้งนี้เพราะตามความเป็นจริงในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ในปัจจุบัน ปรากฏว่าหน่วยเสียง D มีลักษณะทางเสียงซ้ำกับเสียงวรรณยุกต์เสียงใดเสียงหนึ่งในอีก ๓ หน่วยเสียงที่เหลือ

ตารางที่ ๕ แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยดั้งเดิม

พยางค์เป็น	พยางค์คำตาย				
<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="padding: 5px;">A</td> <td style="padding: 5px;">B</td> <td style="padding: 5px;">C</td> </tr> </table>	A	B	C	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="padding: 5px;">D</td> </tr> </table>	D
A	B	C			
D					

นักภาษาศาสตร์เชื่อกันว่า เมื่อเสียงวรรณยุกต์เกิดการเปลี่ยนแปลงในระยะต่อ ๆ มาแล้ว แยกแยก (split) ออกเป็นระบบต่าง ๆ กันนั้น ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะต้นในแต่ละพยางค์ คือแล้วแต่ว่าพยัญชนะต้นจะมีลักษณะทางเสียงเป็นอย่างไร ลักษณะเหล่านี้ คร. หลี่ เรียกว่า laryngeal features ซึ่งได้แก่ voicing คือการที่เส้นเสียงสั่นหรือไม่สั่นอันมีผลให้เสียงพยัญชนะ เป็นเสียงพยัญชนะก้องหรือไม่ก้องตามลำดับ aspiration คือการที่มีลมหายใจหรือไม่มีลมหายใจจากปอดปะปนออกมาในขณะที่ออกเสียงพยัญชนะ ซึ่งส่วนมากเป็นพยัญชนะระเบิดไม่ก้อง glottalization คือการที่ช่องระหว่างเส้นเสียง (glottis) ทำหน้าที่เป็นที่เกิดของเสียงพยัญชนะบางเสียง เช่นเสียงพยัญชนะระเบิด / ʔ / ในภาษาไทยสยามเป็นต้น และการเป็นพยัญชนะ pre-glottalized series^๑ คือเสียงพยัญชนะประสม

อนึ่ง ตามอักษรวิธีในภาษาไทยสยามปัจจุบัน เสียงวรรณยุกต์ A ไม่ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ เสียงวรรณยุกต์ B ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ และเสียงวรรณยุกต์ C ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์

^๑ ดูเรื่องพยัญชนะ pre-glottalized series ในบทความของ คร. หลี่ เรื่อง "The Hypothesis of a Pre-glottalized Series of Consonants in Primitive Tai" หรือดูหนังสือ A Handbook of Comparative Tai, pp. 68 - 107.

ระหว่างพยัญชนะระเบิด เกิดขึ้นของระหว่าง เส้นเสียงกับพยัญชนะอื่นบางเสียง เช่น
 /* ʔb /, /* ʔd / เป็นต้น ดร.วิลเลียม เจ เกดเนย์ นักภาษาศาสตร์
 เปรียบเทียบอีกคนหนึ่ง กล่าวว่า

ภาษาลูก ๆ หรือภาษาถิ่นมีความแตกต่างกันก็แต่ในเรื่องต่อไปนี้
 คือ เรื่อง เสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม เสียงไคที่แตกแยกออก เรื่องจำนวนเสียง
 วรรณยุกต์ที่เป็นผลจากการที่เสียงวรรณยุกต์ตัว เดิมแต่ละ เสียงแตกแยกออก
 และ เรื่ององค์ประกอบที่เป็นเงื่อนไขในแต่ละกรณี

นักภาษาศาสตร์ เปรียบเทียบกล่าวว่า ในภาษาไทยดั้งเดิม เสียงพยัญชนะต้น
 ของพยางค์มีอยู่ ๒ พวกคือ พยัญชนะเสียงก้อง (voiced) และพยัญชนะเสียงไม่ก้อง
 (voiceless) ซึ่งมีอิทธิพลทำให้เสียงวรรณยุกต์ A, B และ C แบ่งออกเป็น
 ๒ ชุดคือ เสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงไม่ก้อง ได้ชื่อว่า A₁, B₁, C₁
 (และ D₁) ส่วนวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงก้อง ได้ชื่อว่า A₂, B₂
 C₂ (และ D₂) ตามลำดับดังนี้

Each daughter language or dialect has differed from others
 in precisely which original tones underwent splitting, in the number
 of tones resulting from each earlier tone, and in the conditioning
 factors at work in each instance.

William J. Gedney, "A Spectrum of Phonological Features
 in Tai," Paper presented at Third Annual Meeting of the Conference
 on Sino-Tibetan Reconstruction, Cornell University, 1970, p. 1.

ตารางที่ ๑๐ แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยดั้งเดิม

	พยางค์ค่าเป็น			พยางค์ค่าตาย	
พยัญชนะต้นเสียงไม่ก้อง	A ₁	B ₁	C ₁	D ₁ S	D ₁ L
พยัญชนะต้นเสียงก้อง	A ₂	B ₂	C ₂	D ₂ S	D ₂ L

คร. หลี่ได้อธิบายว่า วรรณยุกต์ D₁ และ D₂ จะต้องแบ่งต่อไปอีกเป็น ๒ แบบคือ S และ L S หมายถึงสระเสียงสั้น ส่วน L หมายถึงสระเสียงยาวหรือสระประสม ความสั้นยาวของสระในภาษาไทยดั้งเดิมได้มีการแตกต่างกันไปในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ภาษาถิ่นบางภาษาได้คลาดลักษณะสั้นยาวของเสียงสระไปเลย แต่บางภาษาอาจเก็บบางเสียงไว้และทิ้งบางเสียงไปก็มี ในภาษาถิ่นบางภาษา เสียงวรรณยุกต์ปัจจุบันอาจสะท้อนให้เห็นความสั้นยาวของสระดั้งเดิมได้ บางภาษาการคลาดลักษณะสั้นยาวของเสียงสระเกิดขึ้นก่อนพัฒนาการของเสียงวรรณยุกต์ และด้วยเหตุนี้เองวรรณยุกต์ปัจจุบันจึงได้สะท้อนความสั้นยาวของสระดั้งเดิมให้เห็น คร. หลี่กล่าวว่า การพัฒนาเสียงวรรณยุกต์ D ในภาษาถิ่นที่ได้เลือกมาศึกษา (คือ Siamese, Lungchow และ Po-ai) ปรากฏว่าอิทธิพลของความสั้นยาวของเสียงสระที่มีต่อวรรณยุกต์ได้เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัด หลังจากระบบสระได้พัฒนาไปเป็นสภาพเหมือนปัจจุบัน คือมีความผิดแผกระหว่างสระยาวและสั้น ดังนั้นการระบุวา "L" และ "S" จึงเป็นการระบุตามระบบสระในสภาพปัจจุบัน และไม่จำเป็นต้องตรงกับ

ระบบไวยากรณ์ภาษาไทยดั้งเดิม^๑

เสียงวรรณยุกต์ทั้ง ๒ ชุดตามตารางที่ ๑๐ นี้ แต่เดิมยังเป็นเสียงย่อย (allotone) ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เดียวกัน เพราะในระบะนั้นพยัญชนะต้นเสียงไม่ก้องและพยัญชนะต้นเสียงก้อง ยังคงแยกกันอย่างเด็ดขาด แต่ในระยะหลังปรากฏว่าในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ พยัญชนะเสียงก้องได้เปลี่ยนเป็นเสียงไม่ก้อง (แต่ละถิ่นอาจเปลี่ยนไม่พร้อมกันและไม่อาจบอกกำหนดเวลาได้แน่นอน)^๒ ซึ่งเป็นผลให้วรรณยุกต์ ๒ ชุดนี้กลายเป็นหน่วยเสียง (toneme) ไป^๓ ดังนั้น ในระยะเวลาดังกล่าวนี้ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยดั้งเดิมจึงมีจำนวน ๖ หน่วยเสียง

พยัญชนะเสียงก้องได้เปลี่ยนเป็นเสียงไม่ก้อง และยังคงสภาพนี้อยู่จนถึงปัจจุบัน พยัญชนะเหล่านี้ได้แก่พยัญชนะซึ่งไวยากรณ์ไทยสยามเรียกว่า "อักษรต่ำ" บางตัวที่ปัจจุบันเป็นพยัญชนะระเบิดและพยัญชนะเสียดแทรก^๔ ได้แก่

^๑ Li, A Handbook of Comparative Tai, p. 28.

^๒ Ibid., p. 26.

^๓ Ibid.

^๔ ยกเว้นอักษรต่ำ "ฮ" ซึ่งเป็นพยัญชนะเสียดแทรก แต่ปัจจุบันนี้ใช้เขียนคำเลียนเสียง เช่น ฮือ, เฮฮา, โฮก หรือคำยืมจากภาษาอื่น เช่น เฮกโตเมตร, ฮวน เป็นต้น คำเหล่านี้ตามหลักภาษาศาสตร์ถือว่าไม่ใช่คำดั้งเดิมในภาษาไทย จึงอาจกล่าวได้ว่า อักษรต่ำ "ฮ" เพิ่งเกิดขึ้นในภาษาไทยในระยะหลัง ไม่อาจจัดเข้าอยู่ในประเภทเดียวกับอักษรต่ำในตารางข้างบนนี้ได้

ดูรายละเอียดการ reconstruct พยัญชนะเหล่านี้ในภาษาไทยดั้งเดิม
ได้ในหนังสือ A Handbook of Comparative Tai.

อักษรคำ	หน่วยเสียงพยัญชนะก้อง ในภาษาไทยดั้งเดิม	เปลี่ยนเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะไม่ก้อง ในภาษาไทยสยามปัจจุบัน	
ก	[*g]	[kh]	พยัญชนะระเบิด
ช	[*j]	[çh]	
ท	[*d]	[th]	
พ	[*b]	[ph]	
ฟ	[*v]	[f]	พยัญชนะเสียดแทรก
ซ	[*z]	[s]	

นักภาษาศาสตร์ เชื่อว่า ไม่ใช่แค่ เพียงลักษณะของพยัญชนะต้นที่เป็น เสียงก้อง หรือไม่ก้อง เท่านั้นที่สามารถมีอิทธิพลต่อ เสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ ใด ๆ. แทนนี้ก็ได้ศึกษา ภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ แล้วได้กล่าวถึงภาษาไทยสยามว่า ในภาษาไทยสยามเมื่อเวลาที่ เกิด การแตกแยกเสียงวรรณยุกต์นั้น เสียงพยัญชนะต้นทั้งที่เป็น เสียงก้องและไม่ก้องใน พยางค์มีลักษณะที่อาจจัด เรียงลำดับได้เป็น ๔ กลุ่มดังนี้ ๑

William J. Gedney, "A Spectrum of Phonological Features in Tai," p. 12.

- ๑. voiceless friction sounds ไค้แกพยัญชนะ voiceless aspirated stops เช่น [*ph]^๑ , voiceless fricatives เช่น [*f] , และ preaspirated sonorants เช่น [*hm]^๒
- ๒. voiceless unaspirated stops เช่น [*p] ;
- ๓. glottal stops [*ʔ] , และ preglottalized consonants เช่น [*ʔb]^๓ (หรืออาจเป็น [*ʔm]) ;
- ๔. voiced consonants

^๑ หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีเครื่องหมาย * ข้างหน้า หมายถึงหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยดั้งเดิม.

เสียงพยัญชนะ [*hm] ในภาษาไทยดั้งเดิมนั้น นักภาษาศาสตร์เชื่อว่าปัจจุบันภาษาไทยสยามเปลี่ยนเป็นเสียง /m/ แต่รูปพยัญชนะยังคงปรากฏเป็น "หม" (ในตำแหน่งพยัญชนะต้น) แทนเสียงเดิมอยู่ ส่วนเสียงวรรณยุกต์นั้น ปัจจุบันยังคงเป็นเสียงวรรณยุกต์ของพยัญชนะต้น [*hm] ที่เป็นเสียงไม่ก้อง (คือเป็นเสียง ๑) แทนที่จะเป็นเสียงวรรณยุกต์ของเสียงพยัญชนะต้น /m/ ซึ่งเป็นเสียงก้อง (คือเสียงที่ ๒)

เสียงพยัญชนะ [*ʔb] ในภาษาไทยดั้งเดิมนั้น นักภาษาศาสตร์เชื่อว่าปัจจุบันภาษาไทยสยาม เปลี่ยนเป็นเสียง /b/ แต่เสียงวรรณยุกต์ในปัจจุบันยังคงเป็นเสียงวรรณยุกต์ของพยัญชนะต้นที่เป็นเสียงไม่ก้องอยู่ (คือเป็นเสียง ๑) แทนที่จะเป็นเสียงวรรณยุกต์ของเสียงพยัญชนะต้น /b/ ซึ่งเป็นเสียงก้อง (คือเสียง ๒)

ดร. เกดเนีย อธิบายว่า พยัญชนะที่มีลักษณะดังในข้อ ๑ - ๓ เป็นพยัญชนะเสียงไม่ก้อง และมีอิทธิพลต่อวรรณยุกต์เสียง ๑ คือ A_1, B_1, C_1 และ D_1 ส่วนพยัญชนะที่เป็นเสียงก้องดังในข้อ ๔ จะมีอิทธิพลต่อวรรณยุกต์เสียง ๒ คือ A_2, B_2, C_2 และ D_2 จะเห็นได้ว่า พยัญชนะต้นที่เป็นเสียงไม่ก้องมีลักษณะทางเสียงต่าง ๆ กันไปถึง ๓ ประเภท และพยัญชนะต้นเหล่านี้ต่างก็ไปมีอิทธิพลต่อเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ของภาษาไทถิ่นต่าง ๆ แต่ละภาษา ทำให้เสียงวรรณยุกต์แตกแยกออกไปจาก ๒ เสียงในภาษาไทยดั้งเดิม โดยเฉพาะเสียงวรรณยุกต์ในของ A นั้น ดร. เกดเนียกล่าวว่าในภาษาลูกต่าง ๆ ดูเหมือนจะมีการแตกแยกมากกว่าวรรณยุกต์ในของ B และ C :

ลักษณะที่แปลกประการหนึ่งของปรากฏการณ์ทั้งหมดนี้ก็คือในภาษาลูกและภาษาถิ่นนั้น เสียงวรรณยุกต์ A ของภาษาไทยดั้งเดิมดูเหมือนจะแตกแยกกันมากกว่าเสียงวรรณยุกต์ B และ C และการแตกแยกก็ยิ่งมีมากกว่าเสียงวรรณยุกต์ B และ C

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ซึ่งมีลักษณะทางเสียงต่าง ๆ กันดังได้กล่าวมาแล้ว กับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ เพื่อให้เห็นว่าความแตกต่างของเสียงพยัญชนะต้นมีอิทธิพลทำให้หน่วยเสียงวรรณยุกต์แตกแยกออกเป็นหน่วยเสียงต่าง ๆ จาก ๒ หน่วยเสียงในภาษาไทยดั้งเดิม เมื่อทดลองใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ เขียนลงในตารางเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างพยัญชนะต้นกับวรรณยุกต์แล้ว ปรากฏว่าจะได้ตารางที่มีช่องหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ๑๒ ช่องดังนี้

A curious feature of this whole phenomenon is that the A tone of Proto-Tai seems to have undergone in the various daughter languages and dialects more splitting, and more varied types of splits, than tones B and C

	A	B (ʰ)	C (ʷ)
1. voiceless friction sounds	๕ ขา	๒ ขา	๓ ขา
2. voiceless unaspirated stops	๑ กา	๒ กา	๓ กา
3. glottal stops & preglottalized consonants	๑ ฉา	๒ ฉา	๓ ฉา
4. voiced	๑ คา	๓ คา	๔ คา

ความแบบของตารางนี้จะเห็นได้ว่า ภาษาไทยกรุงเทพฯ เมื่อมีการแตกแยกเสียง
 วรรณยุกต์ในของ A, B, C ตามลักษณะเสียงพยัญชนะต้น จะปรากฏของของเสียงวรรณยุกต์
 รวม ๑๒ ของ แต่หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในบางช่องพัฒนาเป็นหน่วยเสียงเดียวกัน
 (coalescence) จึงเหลือเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ เพียง ๕ หน่วย
 เสียง (ดูตารางที่ ๑๑) เมื่อใช้ตารางแบบนี้ทดลองกับภาษาไทถิ่นอื่น ๆ ในประเทศไทยเช่น
 ภาษาเชียงใหม่ ภาษาอุบลฯ และภาษานครศรีธรรมราช เป็นต้น จะพบว่ามี การเปลี่ยน
 แปลงเสียงวรรณยุกต์ตามอิทธิพลของพยัญชนะต้นไปในทางองเดียวกัน และเมื่อรวมเสียง
 วรรณยุกต์ที่ซ้ำกันเข้าด้วยกันแล้ว อาจเหลือหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นจำนวนไม่เท่ากัน

ผู้เขียนยกตัวอย่างภาษาดังกล่าวเพื่อชี้ให้เห็นว่า แม้ภาษาเหล่านี้จะเป็นภาษา
 ในกลุ่มเดียวกัน คือกลุ่ม South Western Group (ดูเรื่องการทดลองจัดหมวดหมู่
 ภาษาไทถิ่นต่าง ๆ จากบทความของ ดร. หลี่ เรื่อง "A Tentative Classification
 of Tai Dialects," 1960, pp. 951 - 9) และเป็นภาษาถิ่นในประเทศไทย แต่ก็ยัง
 มีการแตกแยกเสียงวรรณยุกต์ไม่เหมือนกัน

เช่นภาษาเชียงใหม่ และภาษาอุบลฯ เหลือ ๒ หน่วยเสียง และภาษานครศรีธรรมราชเหลืออยู่ ๓ หน่วยเสียง เป็นต้น
(ดูตารางที่ ๕, ๖, ๗ ประกอบ)

ตารางที่ ๑๑ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงวรรณยุกต์

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้น	ภาษากรุงเทพฯ					ภาษาเชียงใหม่					ภาษาอุบลฯ					ภาษานครฯ				
	A	B	C	DS	DL	A	B	C	DS	DL	A	B	C	DS	DL	A	B	C	DS	DL
1. vl.friction sounds	5					6					6		2			1	1	2	1	2
2. vl.aspirated stops	1	2	3	2	2		2	5	6	2	1	5	3	6	2	3	3	4	3	4
3. glott. & preglotta- lized						1														
4. voiced	1	3	4	4	3	1	3	4	4	3	4	1	3	4	3	5	6	7	7	6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในระบบไวยากรณ์ไทยได้จำแนกพยัญชนะออกเป็น ๓ ประเภทคือ อักษรสูง อักษรกลางและอักษรต่ำ หรือที่เรียกในตำราไวยากรณ์ไทยว่า "ไตรยางศ์"^๑ ตารางต่อไปนี้ได้จัดพยัญชนะที่ใช่ เขียนเฉพาะคำไทย (ไม่นับพยัญชนะวรรค ฎ และ พยัญชนะบางตัวที่ใช่ เขียนคำยืมจากภาษาอื่น เช่นภาษาบาลีสันสกฤต เป็นต้น)^๒ เป็น ๓ หมู่ โดยนำมาสัมพันธ์กับลักษณะทางเสียงของพยัญชนะทั้ง ๔ ลักษณะตามแบบของคร. เกศนีย์ เพื่อให้เห็นชัดเจนว่า พยัญชนะใดเคยมีลักษณะทางเสียงอย่างไร และเมื่อเปรียบเทียบกับตารางที่ ๑๑ ก็จะทำให้เข้าใจถึงการที่เสียงพยัญชนะเหล่านี้มีอิทธิพลต่อเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นต่าง ๆ ที่ยกมาได้ดังนี้

ความรู้โดยละเอียดเกี่ยวกับระบบการแบ่งอักษร เป็น ๓ หมู่ น่าจะเป็นระบบที่ภาษาไทยถิ่นใดคิดขึ้นนั้น มีอยู่ในบทความเรื่อง "ข้อคิดเกี่ยวกับคำเรียกชื่อและการแบ่งอักษร ๓ หมู่" ของ คร. วิจิตรน ภาณุพงศ์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับอักษร ๓ หมู่ ในภาษาไทยถิ่นใดก็มีอยู่ในบทความเรื่อง "The Relationship Between Tones and Initials in Thai" ของ คร. หลี่

^๒ ไ้แกพยัญชนะต่อไปนี้ : อ ฌ ฎ ฐ ฑ ฒ ณ ษ และ ภ

ตารางที่ ๑๒ แสดงอักษร ๓ หมู่ในระบบไวยากรณ์ไทย

1. voiceless friction sounds	อักษรสูง	ข [kh], ฉ [ch], ท [th], ผ [ph], ฟ [f], ส [s], ห [h]			
2. v.l. unaspirated stops	อักษรกลาง	ก [k], จ [c], ต [t], ป [p]			
3. glottalized; preglottalized	อักษรต่ำ	อ [ʔ], ก [aʔ], บ [bʔ]	A ₁	B ₁	C ₁
4. voiced	อักษรสูง	ค [kh ^h], ช [ch ^h], ฑ [th ^h], ผ [ph ^h], ฟ [f ^h], ส [s ^h] ง [ŋ], ญ [j], น [n], ม [m], ย [j], ร [r], ล [l], ว [w]	A ₂	B ₂	C ₂

เสียงพยัญชนะ /a / ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งแทนด้วยรูปพยัญชนะ ก นั้น นักภาษาศาสตร์เชื่อว่าเปลี่ยนแปลงมาจากเสียงพยัญชนะ [*ʔa] ในภาษาไทยดั้งเดิม แต่เสียงวรรณยุกต์ในปัจจุบันยังคงเป็นเสียงวรรณยุกต์ของพยัญชนะต้นที่เป็นเสียงไม่ก้องอยู่ (คือเป็นเสียง ๑) แทนที่จะเป็นเสียงวรรณยุกต์ของเสียงพยัญชนะต้น /a / ซึ่งเป็นเสียงก้อง (คือเสียง ๒)

ดูเชิงอรรถที่ ๓ ในหน้า ๕๕

ดูตารางในหน้า ๕๕

จากตารางที่ ๑๒ จะเห็นได้ว่าเสียงของพยัญชนะที่เป็น "อักษรต่ำ" ในภาษาไทยสยามปัจจุบัน มีทั้งที่เป็นเสียงไม่ก้องซ้ำกับเสียงพยัญชนะพวกอักษรสูง คือ ค-ข [kh] , ช-ฉ [ch] , ท-ถ [th] , พ-ผ [ph] , ฟ-ฝ [f] , ซ-ส [s] และที่เป็นเสียงก้องคือ ง, ฉ, น, ม, ย, ร, ล, ว แต่ดังได้กล่าวมาแล้วว่านักภาษาศาสตร์ได้ศึกษาพบว่า ในภาษาไทยดั้งเดิมพยัญชนะที่จัดเป็นอักษรต่ำนั้น เป็นพยัญชนะเสียงก้องทั้งหมดต่อไปนี้เป็นตารางแสดงหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยดั้งเดิม เปรียบเทียบกับหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยสยามปัจจุบัน^๑

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ Li, A Handbook of Comparative Tai, pp. 56 - 257.

ตารางที่ ๑๓ แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยดั้งเดิม เปรียบเทียบกับปัจจุบัน

อักษรสูง	เสียง พยัญชนะ ไทยดั้งเดิม	เสียง พยัญชนะ ไทย ปัจจุบัน	อักษร กลาง	เสียง พยัญชนะ ไทยดั้งเดิม	เสียง พยัญชนะ ไทย ปัจจุบัน	อักษรต่ำ	เสียง พยัญชนะ ไทยดั้งเดิม	เสียง พยัญชนะ ไทย ปัจจุบัน
ข	*kh	kh	ก	*k	k	ค	*g	kh
ฅ	*čh	čh	จ	*č	č	ช	*j	čh
ด	*th	th	ต	*t	t	ท	*d	th
ณ	*ph	ph	ป	*p	p	พ	*b	ph
ฝ	*f	f	ฟ	*ʔ	ʔ	ฟ	*v	f
ส	*s	s	ศ	*ʔd	d	ซ	*z	s
ห	*h	h	ฮ	*ʔb	b			
						ง	*ŋ	ŋ
						ญ	*ñ	ñ
						น	*n	n
						ม	*m	m
						ย	*j	j
						ร	*r	r
						ล	*l	l
						ว	*w	w

เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์
ที่กล่าวมาในบทนี้ จะช่วยให้เข้าใจลักษณะการแปลงคำในภาษาไทยที่จะกล่าวถึงในบท
ต่อไปได้ดียิ่งขึ้นว่า ในบางครั้ง เมื่อใช้วิธีการแปลงคำโดยการแปลง เสียงพยัญชนะต้นแล้ว
เสียงวรรณยุกต์อาจ เปลี่ยนตามไปด้วยได้ และคำที่เกิดขึ้นใหม่นั้น อาจใช้รูปวรรณยุกต์
หรืออาจไม่ใช้รูปวรรณยุกต์ตรงกับคำที่ยังไม่ได้แปลง เช่นคำว่า

จ้ C ₁	-	จ้ C ₂	
คุ่ม C ₁	-	ทุ่ม C ₂	
ขวาง C ₁	-	ควาง C ₂	
ปัก D ₁ S	-	พัก D ₂ S	
ยุค D ₂ S	-	หยุก D ₁ S	
ลาม A ₂	-	หลาม A ₁	เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย